

B. Osobitná časť

K čl. I

K § 1

Navrhuje sa, aby 13. dôchodok mal charakter štátnej sociálnej dávky.

K § 2

Nárok na 13. dôchodok majú poberatelia starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, sociálneho dôchodku, vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku alebo sirotského dôchodku vyplácaného Sociálnou poisťovňou a poberatelia vybraných dôchodkov vyplácaných príslušným orgánom výsluhového zabezpečenia.

K § 3

Maximálna suma 13. dôchodku sa navrhuje na 300 eur. Nárok na maximálnu sumu 13. dôchodku majú mať tí poberatelia dôchodkových dávok, ktorých suma dôchodku alebo úhrn súm dôchodkov, ktoré zakladajú nárok na 13. dôchodok, je najviac v sume životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Ak suma dôchodku alebo úhrn súm dôchodkov je vyšší ako suma životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, suma 13. dôchodku sa v zmysle návrhu určuje podľa vzorca v prílohe návrhu zákona. So stúpajúcou výškou dôchodku, resp. úhrnu súm dôchodkov sa výška 13. dôchodku lineárne znižuje, pričom sa navrhuje garantovať minimálnu sumu 13. dôchodku vo výške najmenej 50 eur.

Do úhrnu dôchodkov sa navrhujú započítavať aj dôchodky vyplácané z cudziny, výsluhové dôchodky, dôchodky vyplácané zo starobného dôchodkového sporenia, vyrovnávací príplatok a dávka vyplácaná z cudziny, ktorá je obdobná vyrovnávaciemu príplatku.

K § 4

Navrhuje sa, aby na výplatu 13. dôchodku bola príslušná Sociálna poisťovňa, príslušný útvar sociálneho zabezpečenia podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia (ďalej len „úrad“) v závislosti od toho, kto vypláca dôchodok, ku ktorému sa 13. dôchodok poskytuje. V prípade, ak poberateľovi dôchodku vypláca dôchodok súčasne Sociálna poisťovňa aj úrad, navrhuje sa, aby sa 13. dôchodok poskytol k dôchodku, ktorý je najvyšší. Ak je suma dôchodkov rovnaká, 13. dôchodok poskytne Sociálna poisťovňa.

K § 5

Vzhľadom na charakter 13. dôchodku, ktorý nepodlieha exekučnému konaniu, sa navrhuje, aby sa 13. dôchodok nezlučoval s dôchodkom, s ktorým sa vypláca.

K § 6

Navrhuje sa, aby sa v prípade súbehu na dva alebo viaceré dôchodky vyplácal len jeden 13. dôchodok. Navrhuje sa, aby 13. dôchodok bol vyplatený v deň splatnosti dôchodku v novembri príslušného kalendárneho roka poberateľom vyššie uvedených dôchodkov.

K § 7 a 8

Navrhuje sa, aby sa na konanie o 13. dôchodku vzťahovali ustanovenia všeobecného predpisu o sociálnom poistení upravujúce konanie v dávkových veciach sociálneho poistenia

a ustanovenia zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v závislosti od toho, či 13. dôchodok vypláca Sociálna poisťovňa alebo úrad. Navrhuje sa, aby sa o priznaní 13. dôchodku nevyhotovovalo písomné rozhodnutie, pričom na uvedené by sa mal primerane vzťahovať správny poriadok.

Navrhuje sa, aby 13. dôchodok, ktorý bol vyplatený neprávom alebo vo vyššej sume ako patril, bol poberateľ dôchodku povinný vrátiť. Navrhuje sa, aby nárok na vrátenie 13. dôchodku zanikol uplynutím jedného roka odo dňa, keď Sociálna poisťovňa alebo úrad túto skutočnosť zistili, najneskôr uplynutím troch rokov odo dňa neoprávnenej výplaty 13. dôchodku. Navrhuje sa, aby sa na vymáhanie pohľadávky na 13. dôchodku, ktorú poskytuje Sociálna poisťovňa, vzťahovali ustanovenia všeobecného predpisu o sociálnom poistení upravujúce konanie vo veciach vymáhania pohľadávok.

Zároveň sa navrhuje, aby 13. dôchodok, ktorý bol vyplatený neprávom alebo vo vyššej sume ako patril, Sociálna poisťovňa alebo úrad zúčtovali s vyplácaným dôchodkom. Znížená suma vyplácaného dôchodku v úhrne s inými dávkami vyplácanými podľa osobitných predpisov nesmie byť nižšia ako suma, ktorú nemožno postihnúť výkonom rozhodnutia.

K § 9

V prípade dôchodkov vyplácaných z cudziny a dávky vyplácané z cudziny, ktorá je obdobná vyrovnávaciemu príplatku sa navrhuje, aby jeho poberateľ mesačnú sumu naposledy vyplateného dôchodku a dávky oznámil najneskôr do 31. augusta kalendárneho roka príslušnému orgánu spôsobom nim určeným.

K § 10

V súvislosti so zavedením 13. dôchodku ako štátnej sociálnej dávky sa navrhuje zabezpečiť jeho financovanie z prostriedkov štátneho rozpočtu.

K § 11

V súvislosti s dĺžkou trvania legislatívneho procesu predkladaného návrhu zákona, ktorý bude ukončený najskôr v septembri 2020, sa navrhuje upraviť lehoty súvisiace s jeho poskytovaním tak, aby bol v roku 2020 vyplatený v decembrovej splátke dôchodku.

Posun lehôt sa týka aj lehoty na splnenie povinností poberateľov zahraničných dôchodkov a poberateľov dávky vyplácané z cudziny, ktorá je obdobná vyrovnávaciemu príplatku oznámiť príslušnému orgánu verejnej správy, ktorý 13. dôchodok priznáva, sumu aktuálne poberanej dôchodkovej dávky zo zahraničia, ktorá trvá do 15. novembra 2020. Vzhľadom na posunutie uvedenej povinnosti sa navrhuje uplatniť na prepočet zahraničného dôchodku a dávky vyplácané z cudziny, ktorá je obdobná vyrovnávaciemu príplatku do meny euro výmenný kurz aktuálne platný v deň nasledujúci po poslednom dni lehoty na splnenie oznamovacej povinnosti o výške zahraničného dôchodku dôchodcu, t. j. 16. novembra 2020.

K čl. II (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)

Zavedením 13. dôchodku ako štátnej sociálnej dávky, ktorým zároveň dochádza k zrušeniu 13. dôchodku ako dávky sociálneho poistenia (dôchodkovej dávky) sa dotknuté ustanovenia exekučného poriadku stanú nadbytočné. Vzhľadom k navrhovanej povahe 13. dôchodku (nepôjde o príjem, ktorý nahrádza odmenu za prácu) je automaticky vylúčený z príjmov, ktoré môžu byť predmetom zrážok pri výkone exekúcie.

K čl. III (zákon č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov)

Z rovnakého dôvodu ako pri exekučnom poriadku sa navrhuje zrušiť dotknutú právnu úpravu v zákone o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok.

K čl. IV (zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)

Navrhovaným znením prechodného ustanovenia sa v súvislosti so zavedením 13. dôchodku ako štátnej sociálnej dávky navrhuje zrušenie poskytovania 13. dôchodku ako dávky sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov.

K čl. V (zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov)

K bodu 3

V súvislosti so zavedením 13. dôchodku ako štátnej sociálnej dávky sa navrhuje v bode 3 zrušiť poskytovanie 13. dôchodku ako dávky sociálneho poistenia.

K bodom 1,2 a 4 až 13

V dôsledku vyššie uvedenej zmeny je potrebné vykonať legislatívno-technické úpravy.

K bodu 14

Navrhuje sa výmena informácií ohľadom poskytovania 13. dôchodku ako štátnej sociálnej dávky medzi určenými orgánmi verejnej moci a Sociálnou poisťovňou.

K čl. VI (zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov)

Zrušením 13. dôchodku ako dávky sociálneho poistenia sa dotknuté ustanovenia zákona o dani z príjmov stanú nadbytočné, preto je potrebné ich vypustiť.

K čl. VII (zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 46/2020 Z. z.)

Legislatívno-technická zmena súvisiaca so zrušením 13. dôchodku ako dávky sociálneho poistenia a so zavedením 13. dôchodku ako štátnej sociálnej dávky.

K čl. VIII (zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 46/2020 Z. z.)

Z dôvodu vypustenia 13. dôchodku ako dôchodkovej dávky poskytovanej zo sociálneho poistenia nie je potrebné ďalej upravovať vzťah tejto dávky k súčtu súm dôchodkových dávok, ktoré sú podmienkou na priznanie starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku vyplácaného formou dočasného dôchodku alebo programovým výberom zo starobného dôchodkového sporenia.

K čl. IX (zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)

K bodu 1

Legislatívno-technická zmena súvisiaca so zrušením 13. dôchodku ako dávky sociálneho poistenia a zavedením 13. dôchodku ako štátnej sociálnej dávky.

K bodu 2

Legislatívno-technická zmena súvisiaca s bodom 1.

K čl. X (zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 46/2020 Z. z.)

Zavedením 13. dôchodku ako štátnej sociálnej dávky, ktorým zároveň dochádza k zrušeniu 13. dôchodku ako dávky sociálneho poistenia, sa dotknuté ustanovenia daňového poriadku stanú nadbytočné.

K čl. XI (účinnosť)

Nadobudnutie účinnosti zákona o 13. dôchodku a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa navrhuje na 31. október 2020 okrem čl. V dvanásteho bodu, ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2021 a čl. V trinásteho bodu, ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2023.

Navrhuje sa nadobudnutie delenej účinnosti z dôvodu, že dotknuté ustanovenia by nadobudli účinnosť až v čase nadobudnutia účinnosti zavedenia ročného zúčtovania v sociálnom poistení.